

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

VÝTVARNÁ KULTURA

13. Romantismus a Realismus

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
Lenka Tichá

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.05381

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Romantismus a Realismus

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	2. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	Mgr. Lenka Tichá
Tematická oblast	Výtvarná kultura – specifika kultury a písma
Název DUM	ROMANTISMUS A REALISMUS
Pořadové číslo DUM	13
Kód DUM	VY_32_INOVACE_13–VK_TI
Datum vytvoření	16. 3 . 2013
Anotace	Protiklad dvou moderních směrů 19. století, který se odráží v umění a pokračuje dále v literatuře i kultuře 20. století.

ROMANTISMUS a REALISMUS

Význam: **Romantic** = myšlenkové hnutí a směr ve výtvarném umění, hudbě a literatuře
Romantismus klade důraz na svobodu jednotlivce
cit a vášně, fantazii, hledání inspirace ve středověku a historismu

Realis – věcný, skutečný, způsob myšlení a jednání založený na věcném poznání života
Realismus v tvorbě je to metoda uměleckého ztvárnění skutečnost vycházející z pravdivého
zobrazení lidské osobnosti

Le Réalisme – pojem z roku 1855

Vznikl v pařížském salónu zakázaných umělců

- dva směry 19. století probíhající skoro současně, navazují na sebe
- avšak každý vychází z jiných myšlenkových názorů a představ
- **romantismus** reaguje na klasicismus, ve výtvarném umění se projevuje od 20. let 19. stol.
- vrací se k dávné historii antiky, románského slohu i gotiky
- na místo kázně řádu a rozumu přichází cit a dojetí, exotika, kde v centru pozornosti je příroda
- **realismus** od 40. let 19. stol. se ve Francii
- umění nečerpá z literatury, naopak si všímá současného života
- hlavně sociálních problémů, které vznikají s prudkým rozvojem průmyslu

ROMANTISMUS

- Má zájem o historické stavby, nejdříve antické, později gotické a románské
- v polovině století se rozšiřuje o renesanci, baroko
- mluvíme o **neogotice, neorenesanci, neobaroku**
- významný je londýnský i budapešťský parlament

ROMANTISMUS a ARCHITEKTURA

další romantické stavby:
přestavba hlavní francouzské katedrály **Notre-Dame**
Eugène-Emmanuel Viollet-le-Duc
restauroval katedrálu Notre-Dame a město Carcassonne

Opevnění města Carcassonne

ROMANTISMUS a SOCHAŘSTVÍ

Francois Rude – reliéfy na triumfálním oblouku v Paříži na náměstí Etoile

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

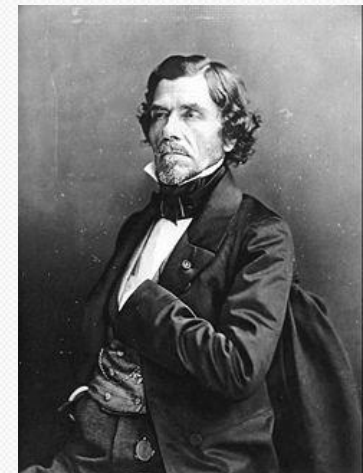
9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 6

ROMANTISMUS a MALÍŘSTVÍ

Eugène Delacroix – Svoboda vedoucí lid na barikády

Alžírské ženy

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 7

ROMANTISMUS a MALÍŘSTVÍ

[Théodore Géricault](#) – Prám Medusy

ČESKÉ VÝTVARNÉ UMĚNÍ

od konce 18. století do počátku 19. století

romantický historismus zasáhl i českou architekturu

ve stylu neogotiky se u nás postavilo mnoho zámků

příkladem novogotických snah se stala dostavba **chrámu sv. Víta v Praze**, dokončena až v r. 1929
dostavba [Karlštejna](#)

další novogotická úprava zámků:

- **Hluboká, Lednice, Orlík**
- stavba olomouckého **dómu sv. Václava**
- novorenesance je uplatňována zejména u radnic nebo veřejných budov
- jsou soustředěny zejména do Prahy
a do místa budování Národního divadla

Karlštejn

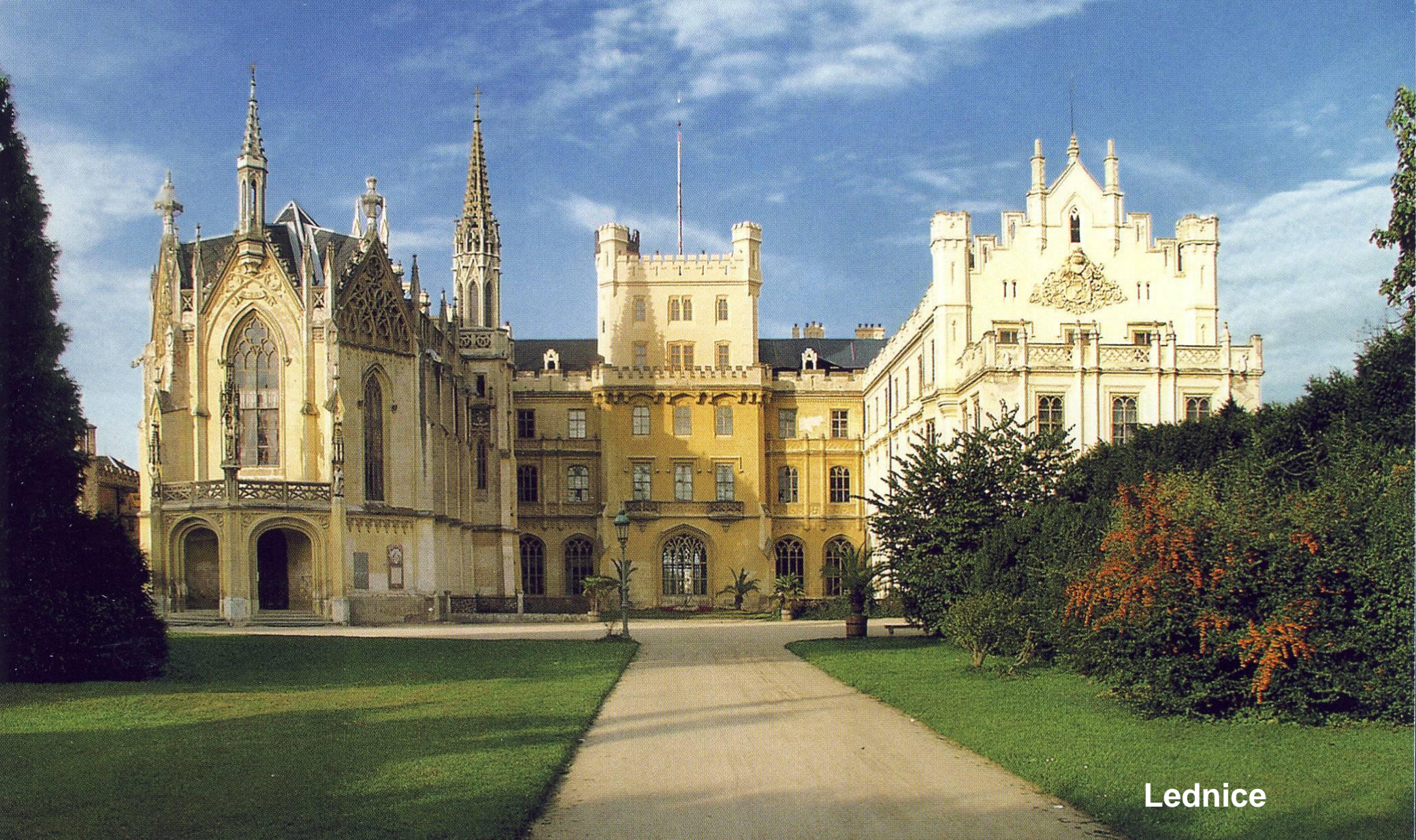
Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 10

Lednice

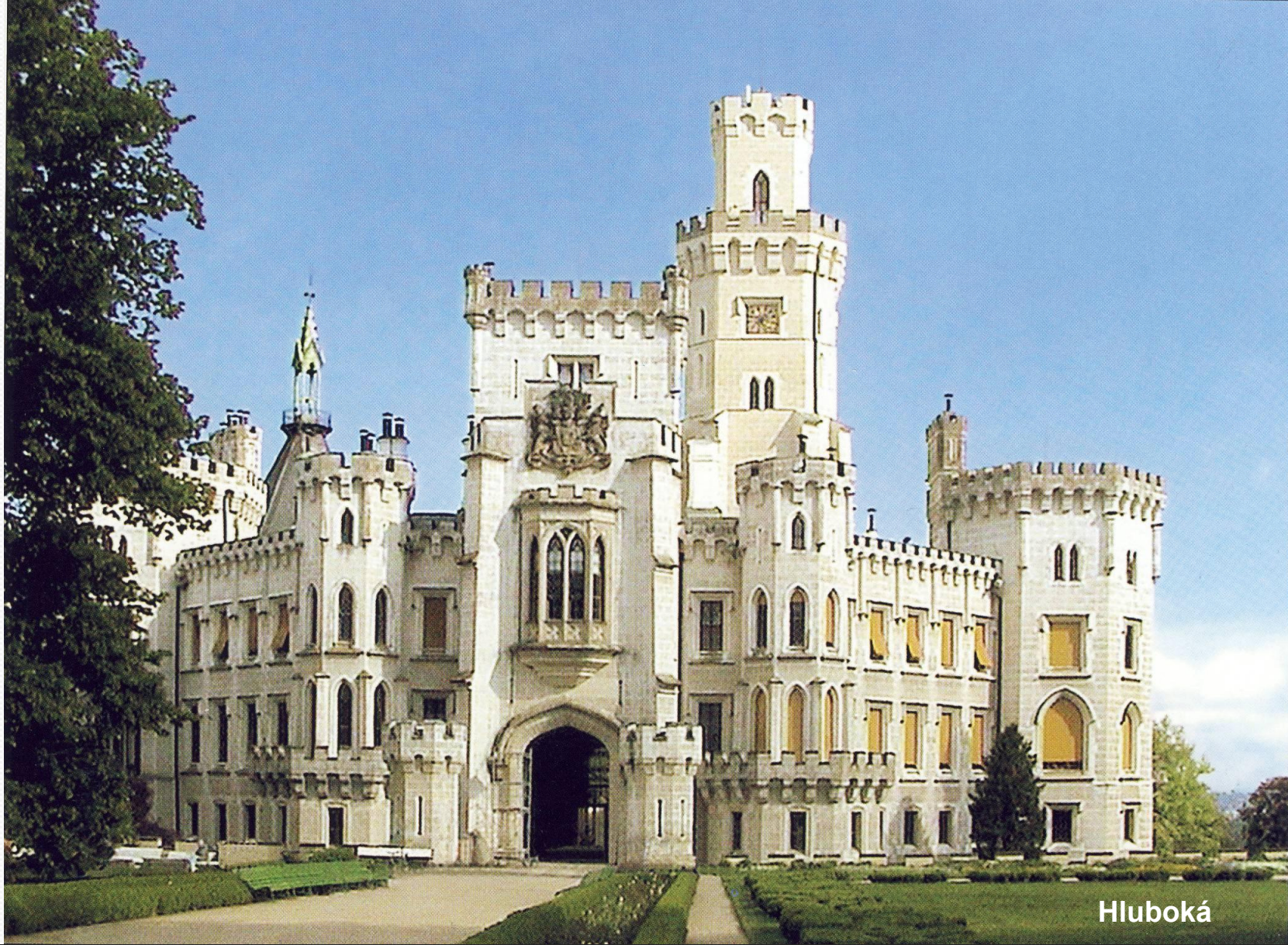
Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 11

Hluboká

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 12

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 13

ROMANTISMUS V ARCHITEKTUŘE

Novorenesanční přestavby a úpravy vznikají v souladu se světovou tendencí radnice, veřejné reprezentativní budovy

Architekti:

Josef Zíték, Národní divadlo, Mlýnská kolonáda v Karlových Varech pražské Rudolfinum

Josef Schulz, který pražské Rudolfinum dokončil

Je také autorem Národního muzea a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze

Josef Zíték

Mlýnská kolonáda v Karlových Varech

Josef Zítka – Národní divadlo

opona Národního divadla

Josef Zítěk a Josef Schulz pražské Rudolfinum

**ÚKOL 2: Zjisti a zapiš více informací
a další zajímavosti o Mahenově divadle**

Mahenovo divadlo Brno

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 16

ROMANTISMUS V MALÍŘSTVÍ

vyvíjelo se v závislosti na umění německém

prof. František Tkadlík byl první ředitel Akademie výtvarného umění v Praze
převládá portrétní, náboženská a vlastenecká tvorba

typická pro romantismus je **krajinomalba** – **Josef Navrátil, Antonín Mánes**

zobrazování horských krajin a zřícenin, později malba přesně podle přírody a přechod k **realismu**

ideální romantickou krajinu s realistickými prvky maluje **Adolf Kosárek**

Antonín Mánes vycházel z máchovského literárního romantismu

Máchův poutník byl ale spíš vydědencem

kdežto Mánesův byl pozorovatelem který v krajině hledá krásu pociťuje její sílu

v duchu idejí Rousseauových

Josef Navrátil,
Vodopád pod Dachsteinem

Antonín Mánes, pohled na Hradčany

J. Navrátil, Hon na lišku

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 18

JOSEF MÁNES

nejvýznamnější osobnost českého malířského romantismu **byl Josef Mánes**

syn A. Mánese a žák F. Tkadlíka

maloval vlastenecká a obrozenecká témata a portréty

vynikající kreslíř, byl průkopníkem barvy jako výrazového prostředku

slavný je portrét **Josefína** →

ÚKOL č. 3: Vyhledej další díla [Josefa Mánese](#)

zapiš názvy a zjisti více o výzdobě pražského orloje

REALISMUS V MALÍŘSTVÍ

Gustave Courbet obraz **Pohřeb v Ornans**, malíř na něm pracoval v letech 1849 –1850 je to pohřeb jeho dědečka, symbolicky představuje pohřeb romantických tendencí v malbě od této doby je jedním z hlavních představitelů **realismu**

Courbet v roce 1855 představil manifest ale sám se nepovažoval za realistu, byl vášnivě zaujatý zobrazováním skutečnosti a přesvědčený, že zájem o cokoli jiné je odklonem od pravdy

GUSTAVE COUTBET

náznaky impresionismu
zachycení nálad počasí

GUSTAVE COUTBET

nejslavnější obraz **Ateliér** – skutečná alegorie umělce a jeho přátel
v centru je malíř a jeho múza
sedmi let mého uměleckého a morálního života r. 1855

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 22

GUSTAVE COURBET

další nejslavnější obraz

Setkání

Dobrý den pane Courbete

další představitelé:

[Honoré Daumier](#)

[Francois Millet](#)

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 13
Realismus a Romantismus

Strana: 23

ZDROJE

ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. ISBN 9788085970746.

ODEHNALOVÁ, Alena. PHDR. ALENA ODEHNALOVÁ.

Vybrané kapitoly z dějin kultury. 1. vyd. Brno: CERM, 1997, 212 s. ISBN 80-720-4058-8.

Kapitola 4: Romantismus. [online]. 17.04.2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

<http://www.ucebnice-dejepisu.ic.cz/0904-prelom-18-a-19-stoleti-romantismus.php>

Kapitola 1: Realismus. [online]. 17.04.2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: [http://www.ucebnice-](http://www.ucebnice-dejepisu.ic.cz/1001-druha-polovina-19-stoleti-realismus.php)

[dejepisu.ic.cz/1001-druha-polovina-19-stoleti-realismus.php](http://www.ucebnice-dejepisu.ic.cz/1001-druha-polovina-19-stoleti-realismus.php)

Eugène Delacroix. [online]. – 11. 5. 2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=479

Théodore Géricault. [online]. 1. 7. 200. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=427

Hrad Karlštejn – symbol zlatých věků. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: [http://www.hrad-](http://www.hrad-karlstejn.com/)

[karlstejn.com/](http://www.hrad-karlstejn.com/)

Kalendárium - Josef Zítek - nejen stavitel Národního divadla 2. 8. 2009 01:12. [online]. [cit. 2013-

12-20]. Dostupné z: [http://m.ceskatelevize.cz/ct24/kalendarium/62586-josef-zitek-nejen-stavitel-](http://m.ceskatelevize.cz/ct24/kalendarium/62586-josef-zitek-nejen-stavitel-narodniho-divadla/)

[narodniho-divadla/](http://m.ceskatelevize.cz/ct24/kalendarium/62586-josef-zitek-nejen-stavitel-narodniho-divadla/)

Josef Mánes. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: <http://www.orloj.eu/cs/manes.htm>

Honoré Daumier. [online]. 11. 5. 2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=463

Jean-François Millet. [online]. 27. 11. 2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=591